

Nr 65
LANDSKAPSLAG

om finansiering av landsbygdsnäringar

Föredragen för Republikens President den 29 augusti 2003

Utfärdad i Mariehamn den 18 september 2003

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs²:

1 kap.
Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att utveckla landsbygden, att främja näringsverksamheten på landsbygden och att göra den mångsidigare, att främja ett hållbart nyttjande och en ökad miljöanpassning samt att förbättra gårdsbrukets struktur och verksamhet.

Denna lag tillämpas inom ramarna för Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik samt dess regional- och strukturpolitik.

I samband med åtgärder enligt denna lag skall särskild vikt fästas vid att bibehålla arbetsplatser på landsbygden och i skärgården, att arbeta för ett öppet landskap samt en ökad miljöhänsyn.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Med stöd av denna lag kan inom ramen för det anslag som anvisats i landskapets budget samt det anslag som anvisats av Europeiska unionen (EU) stöd till utveckling av landsbygden beviljas i enlighet med rådets förordning (EG) nr

1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar, nedan *landsbygdsförordningen*.

För att uppnå de mål som anges i 1 § är det möjligt att använda såväl nationella stödssystem som sådana stödssystem som delvis finansieras med medel från EU.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *gårdsbruk*, jordbruk och skogsbruk,
- 2) *jordbruk*, odling av åkergrödor, växthusproduktion, trädgårdsodling, odling av grönsaker på friland, odling av frukt och bär, djurhållning och biodling,
- 3) *lantbruk*, jordbruk, turism, skogsbruk, hantverk, annat kustnära fiske än fiske med drivgarn eller trålfiske, vattenbruk samt småskalig livsmedelsförädling av jordbrukets produkter samt annan produktionsverksamhet som gäller produkter som nämns i bilaga I fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget),
- 4) *gårdsbruksenhet*, för gårdsbruk använd driftsenhet som består av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar som har samma ägare eller legotagare,

¹ Ls framst. nr 5/2002-2003

Nu bet. nr 2/2002-2003

² Rådets förordning (EG) nr 1257/1999, EGT nr L 160, 26.6. 1999, s. 80

5) *kreditinrättning*, affärsbank, andelsbank, sparbank och försäkringsbolag,

6) *landsbygdsutvecklingsprogram*, ett i artikel 44 i landsbygdsförordningen avsett programdokument som gäller utvecklande av landsbygden och som godkänts av kommissionen,

7) *investeringsstöd till lantbruket*, en av landskapet finansierad stödordning som gäller landsbygdens utveckling och som godkänts av kommissionen samt

8) *jordbruksfonden*, Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket till utveckling av landsbygden (EUGFJ).

4 §

Stödformer

Följande stödformer kan beviljas enligt denna lag:

- 1) startstöd till unga jordbrukare (*startstöd*),
- 2) stöd till jordbruk i mindre gynnade områden (*LFA-kompensationsbidrag*),
- 3) stöd för miljövänligt jordbruk (*miljöstöd*) samt
- 4) investeringsstöd till lantbruket (*investeringsstöd*).

5 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

Stöd kan beviljas fysiska personer, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar och stiftelser. Stöd kan också beviljas de ovan nämnda gemensamt.

För att stöd skall kunna beviljas förutsätts att den sökande besitter en gårdsbruksenhet i landskapet, är bosatt i landskapet och iakttar de krav på miljö, hygien och djurskydd som bestäms i gemenskaps- och landskapslagstiftningen.

Startstöd och investeringsstöd kan beviljas ett sådant lantbruksföretag som kan visas vara ekonomiskt livskraftigt, främjar landsbygdsnäringarnas verksamhetsbetingelser och som med beaktande av syftena i denna lag kan anses vara sådant att det är ändamålsenligt att stödja det.

6 §

Finansiering från Europeiska gemenskapen

De stöd som delfinansieras av EU enligt denna lag finansieras med medel från garantisektionen vid jordbruksfonden.

Vid förvaltning av medel från garantisektionen vid jordbruksfonden iakttas vad som bestäms i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspoli-

tiken och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den om utbetalningsenheter och förvaltningen av medel.

7 §

Programplanering

Landskapsstyrelsen utarbetar program till utveckling av landsbygden samt ansvarar för genomförandet och uppföljningen av det.

8 §

Behörig myndighet

Den allmänna verkställigheten enligt denna lag ankommer på landskapsstyrelsen.

Inom landskapets behörighetsområde är landskapsstyrelsen den behöriga myndighet som avses i EG:s rättsakter om den gemensamma jordbrukspolitik.

2 kap.

Stöd som delfinansieras av EU

9 §

Allmänt

Vid beviljande av stöd för sådana åtgärder för utveckling av landsbygden som delfinansieras av EU tillämpas bestämmelserna i denna lag i den mån inte annat följer av Europeiska gemenskapens förordningar eller beslut eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Lagen tillämpas både på gemenskapens medfinansiering och på den nationella medfinansieringen.

I landskapets landsbygdsutvecklingsprogram ingår tre stödåtgärder: startstöd, LFA-kompensationsbidrag och miljöstöd.

Stöd enligt detta kapitel utgår som bidrag. Som ett komplement till startstödet bidragsdel kan ett nationellt finansierat räntestöd beviljas.

10 §

Startstöd, LFA-kompensationsbidrag, miljöstöd

Av de stöd som avses i landsbygdsförordningen kan

- 1) startstöd beviljas för att underlätta unga jordbrukares etablering i enlighet med kapitel II i landsbygdsförordningen,
- 2) LFA-kompensationsbidrag beviljas till jordbrukare i mindre gynnade områden i enlighet med kapitel V i landsbygdsförordningen samt
- 3) miljöstöd beviljas till jordbrukare som åtar sig att bedriva ett miljövänligt jordbruk i enlighet med kapitel VI i landsbygdsförordningen.

Landskapsstyrelsen svarar för genomförandet av systemet för startstöd, kompensationsbidrag och miljöstöd. Landskapsstyrelsen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om stödbelopp, allmänna villkor för stöden och genomförandet av systemet.

3 kap. Stöd som finansieras nationellt

11 § *Allmänt*

För att uppnå de mål som anges i 1 § kan ett investeringsstöd till lantbruket beviljas av landskapets medel.

Investeringsstöd enligt detta kapitel utgår som ett bidrag och i vissa fall som ett räntestöd för lån som utges av kreditinrättning (*räntestödslån*). Stöd kan beviljas i form av bidrag för lösöre och byggnadsinvesteringar. För inköp av fastigheter beviljas stödet i form av ett räntestödslån. Räntestöd kan även beviljas som ett komplement till startstödet bidragsdel.

12 § *Investeringsstöd*

Investeringsstöd kan beviljas till en jordbrukare för investeringar i lantbruksföretag i enlighet med artikel 51 i landsbygdsförordningen.

Landskapsstyrelsen har rätt att behövspröva investeringsprojekten som avses i detta kapitel. Behövsprövningen utgår från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet och investeringens lönsamhet.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser genom landskapsförordning om villkoren för stödet, stödberättigade åtgärder, stödnivåer samt kan utfärda närmare bestämmelser om övriga villkor för stöd.

4 kap. Administrativa bestämmelser

13 § *Ansökan*

Ansökan om stöd enligt denna lag prövas av landskapsstyrelsen.

Ansökan om stöd och ansökan om utbetalning av stöd görs på blankett som fastställs av landskapsstyrelsen. Ansökan tillställs landskapsstyrelsen inom angiven tid. Till ansökan bifogas erforderliga bilagor.

14 § *Gårdsbrukskommissionen*

Landskapsstyrelsen tillsätter en gårdsbrukskommission för två år i sänder. Kommis-

sionen består av fem ledamöter och två suppleanter. Gårdsbrukskommissionen är rådgivande till landskapsstyrelsen när det gäller beslut avseende räntestödslån och investeringsstöd. Gårdsbrukskommissionen bistår även landskapsstyrelsen vid utvecklande av stödssystem och ger förslag till förbättring av stödssystem. Medlemmarna i gårdsbrukskommissionen omfattas av tystnadsplikten i tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/1987).

5 kap. Särskilda bestämmelser

15 § *Övervakning*

Landskapsstyrelsen är skyldig att inom sitt behörighetsområde övervaka att villkoren för stöd som beviljats enligt denna lag efterlevs och att de bestämmelser som gäller vid tillämpningen av Europeiska gemenskapens jordbrukspolitik följs.

För stöd som delfinansieras av EU genomförs kontroller enligt kommissionens förordning (EG) nr 445/2002 om tillämpningsföreskrifter för landsbygdsförordningen om stöd från jordbruksfonden till utveckling av landsbygden. Vid kontrollerna skall i alla tillämpliga fall det integrerade systemet för administration och kontroll tillämpas enligt rådets förordning (EEG) nr 3508/92 om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödssystem inom gemenskapen samt kommissionens förordning (EG) nr 2419/2001 som utfärdats med stöd av den.

Landskapsstyrelsen har rätt att granska skatteuppgifter enligt 4 § lagen om förfarandet vid skötsel av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar (FFS 1336/1992).

16 § *Övervakning inom kreditinrättning*

Om kreditinrättning säger upp ett räntestödslån, får kännedom om oegentligheter, erfar betalningsstörningar, om stödet inte använts för avsett ändamål, räntestödslån avkortas eller annat av betydelse sker skall kreditinrättningen meddela detta till landskapsstyrelsen.

Den kreditinrättning som beviljat räntestödslånet skall på begäran ge landskapsstyrelsen sådana uppgifter som är nödvändiga för att utreda om den sökande varit i behov av stöd eller inte.

17 § *Inspektionsrätt*

Landskapsstyrelsen har i fråga om stöd enligt denna lag rätt att låta sina tjänstemän

utföra inspektioner hos stödtagaren i anslutning till att bidrag och räntestödslån beviljas, utbetalas och används, för att utreda om förutsättningarna för att bevilja och utbetala stöd har funnits och om villkoren för att bevilja och betala stöd har iakttagits.

En stödtagare är skyldig att utan ersättning för landskapsstyrelsen framlägga alla behövliga räkenskaps- och andra handlingar, varmed även avses motsvarande material som framställt eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på motsvarande sätt. Stödtagaren är skyldig att även i övrigt bistå vid inspektionen. Landskapsstyrelsen har rätt att i den omfattning som tillsynsuppgiften förutsätter inspektera stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar, produktions- och förädlingsanläggningar, lager samt försäljnings- och marknadsföringsutrymmen. Landskapsstyrelsen kontrollerar även övriga omständigheter som är en förutsättning för att stöd skall beviljas och betalas ut.

Bestämmelserna i denna paragraf avser även inspektörer som för samma ändamål är utsedda av EU:s institutioner.

18 §

Erhållande, utlämnande och hemlighållande av uppgifter

På utlämnande och hemlighållande av uppgifter tillämpas landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet (72/1977), om inte annat följer av denna lag.

Utan hinder av det som bestäms om hemlighållande av uppgifter om enskild rörelse eller yrkesutövning, bokföring eller en enskilds ekonomiska ställning eller uppgifter som getts för beskattningen eller skydd för personuppgifter har landskapsstyrelsen vid handläggning enligt denna lag rätt att av andra myndigheter erhålla uppgifter om personerna i fråga som behövs för handläggningen av stödärenden enligt denna lag. Rätten att erhålla uppgifter gäller även uppgifter om enskild rörelse och yrkesutövning, bokföring, beskattning eller en enskilds ekonomiska ställning.

Utan hinder av tystnadsplikten har landskapsstyrelsen rätt att till jord- och skogsbruksministeriet lämna sekretessbelagda uppgifter för vidarebefordran till vederbörande institution inom Europeiska gemenskapen som behövs för övervakningen av att Europeiska gemenskapens lagstiftning har iakttagits då ett stöd beviljats med delfinansiering av Europeiska gemenskapen.

19 §

Återkrav av stöd hos stödtagaren

Utbetalning av stöd, bidrag eller räntestöd

enligt denna lag upphör och stödet skall helt eller delvis återkrävas om det har använts för andra ändamål än de för vilka det beviljats eller om stödtagaren har lämnat felaktiga uppgifter som haft en väsentlig inverkan på att stödet beviljats eller betalats eller om stödtagaren hemlighållit omständigheter som inverkat på beslutet om beviljande. För utbetalning av bidrag gäller också att bidraget helt eller delvis kan återkrävas om villkoren för stödet i övrigt inte iakttagits eller förutsättningarna för beviljandet av bidraget väsentligen har förändrats.

Vid indragning och återkrav av stöd som avses i 2 kapitlet skall iakttas vad som bestämts i rådets förordning (EEG) nr 3508/92 och kommissionens förordning (EG) nr 2419/2001.

Landskapsstyrelsen beslutar om återkrav och indragning av de stöd som den beviljat. Stöd skall återkrävas inom en skälig tid med beaktande av grunden för återkravet och personens betalningsförmåga. Stöd som delfinansieras av EU får inte återkrävas efter att tio år har förflutit från utbetalningen av den sista stödposten. Ett belopp som utan ränta uppgår till högst 50 euro eller mindre per stödansökan återkrävs dock inte.

Återkravet får verkställas i den ordning som stadgas för indrivning av skatter i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg (FFS 367/1961). Återkravet kan även verkställas på så sätt att från stöd enligt denna lag som landskapsstyrelsen senare betalar till sökanden avdras det belopp som skall återkrävas.

En kreditinrättning kan säga upp ett räntestödslån till omedelbar återbetalning, om det har beslutats att räntestödet skall dras in på de grunder som nämns i 1 mom.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser genom landskapsförordning om förfarandet vid återkrav.

20 §

Tilläggsbetalning

Har någon fått stöd till ett mindre belopp än denne borde ha fått på grund av uppenbara skriv- eller räknefel eller andra motsvarande fel vid registrering hos landskapsstyrelsen skall en tilläggsbetalning göras utan dröjsmål.

21 §

Ränta och dröjsmålsränta på belopp som skall återbetalas avseende nationellt finansierat stöd

Landskapsstyrelsen kan bestämma att den som skall återbetala bidrag och räntestöd som finansieras nationellt skall betala en årlig ränta på det återkrävda stödbeloppet enligt 3 § räntelagen (FFS 633/1982) från den dag grun-

den för återkravet uppstår tills dess att återbetalningen görs.

Vid dröjsmål med återbetalning av bidrag och räntestöd som återkrävs skall stödtagaren betala årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § räntelagen från den dag beloppet återkrävs till den dag stödet återbetalats.

22 §

Ränta på belopp som skall återbetalas avseende stöd som delfinansieras av EU

På bidrag som delfinansieras av EU och som återkrävs skall ränta betalas i enlighet med kommissionens förordning 2419/2001 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för det integrerade administrations- och kontrollsystem för vissa av gemenskapens stödordningar som infördes genom rådets förordning (EEG) nr 3508/92. På det återkrävda beloppet skall en årlig ränta betalas i enlighet med 3 § räntelagen. Beror den oberättigade utbetalningen på landskapsstyrelsen uppbärs ingen ränta.

23 §

Stödtagarens anmälningskyldighet och ansökan om förhandsbesked

En stödtagare skall omedelbart underrätta landskapsstyrelsen om sådana förändringar som kan orsaka återkrav eller indragning av stödet eller uppsägning av ett räntestödslån.

Stödtagaren kan på ansökan meddelas ett bindande beslut om en åtgärd orsakar en påföljd enligt 1 mom. eller inte. I ansökan skall framgå den fråga i vilken förhandsbesked söks och framläggas den utredning som behövs för avgörande av ärendet. Beslut meddelas inte om ansökan i ärendet är anhängigt eller om landskapsstyrelsen har avgjort ärendet.

Beslut om ändring meddelas av landskapsstyrelsen.

24 §

Överföring av räntestödslån

Räntestödslån kan överföras mellan kreditinrättningar och till annan jordbrukare med tillstånd av landskapsstyrelsen.

25 §

Ränta på räntestödslån

Den ränta kreditinrättning uppbär för räntestödslån får vara högst lika stor som den ränta vilken kreditinrättningen vid ifrågavarande tidpunkt allmänt tillämpar på lån som beviljats för liknande ändamål.

26 §

Brott mot bestämmelser om tystnadsplikten

Den som brutit mot bestämmelser om tystnadsplikt som följer av EG:s rättsakter och av kompletterande föreskrifter till dessa skall för brott mot bestämmelser om tystnadsplikt dömas till böter.

27 §

Brott mot den gemensamma jordbrukspolitiken

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) försummar sin plikt att bistå vid kontroll eller att ge sådana upplysningar om sitt jordbruk som kontrollen förutsätter,

2) försummar att lämna uppgifter eller lämna oriktiga uppgifter eller

3) på annat sätt bryter mot bestämmelser om den gemensamma jordbrukspolitiken skall för brott mot den gemensamma jordbrukspolitiken dömas till böter.

28 §

Närmare bestämmelser

Landskapsstyrelsen utfärdar vid behov inom sitt behörighetsområde närmare bestämmelser genom landskapsförordning om de angelägenheter som enligt Europeiska gemenskapens förordningar har överförts på medlemsstaten att bestämma.

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsstyrelsen utfärda närmare bestämmelser genom landskapsförordning om de godtagbara kostnaderna för åtgärder som stöds, de maximala totalinvesteringar som stöds, om tiden för genomförandet av projekt och åtgärder, överföring av stöd samt om hur behövliga likviditets- och lönsamhetskalkyler samt andra kalkyler och utvecklingsplaner för landsbygdsföretag skall göras upp.

29 §

Besvär

Besvär över lagligheten av landskapsstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

6 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

30 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Genom denna lag upphävs landskapslagen om främjande av gårdsbruk (54/1978), landskaps-

lagen om räntestödslån för lagerutrymmen för lantbruksprodukter (76/1977), landskapslagen om verkställighet av den gemensamma jordbrukspolitiken inom EG (55/1995), landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande styrning och balansering av lantbruksproduktion (74/1987), landskapslagen om tillämpning i landskapet av lagen om fjäderfäavel samt kläckning och uppfödning av fjäderfä (29/1980) samt landskapslagen om avträdelse-

vederlag (77/1974). Stöd som före denna lags ikraftträdande sökts enligt nämnda lagar skall prövas och avgöras enligt dessa.

Landskapsförordningen om jordbrukets miljöstödet och kompensationsbidrag (17/2000) och landskapsförordningen om startstöd till unga jordbrukare (45/2001) som utfärdats med stöd av 8 § landskapslagen om verkställighet av den gemensamma jordbrukspolitiken inom EG (55/1995) skall fortsätta att gälla tills annorlunda beslutas med stöd av denna lag.

Mariehamn den 18 september 2003

ROGER NORDLUND
lantråd

Ritva Sarin Grufberg
föredragande ledamot